

Tri vprašanja dr. Štoki, predsedniku deželne komisije za kulturo in šolstvo

Naš list Vam postavlja le tri vprašanja, s prošnjo, da nanje odgovorite. Kot smo že poročali, ste bili pred kratkim izvoljeni v deželno komisijo za kulturo in šolstvo in ste tudi postali njen predsednik. Kaj želite doseči v tej komisiji?

Želim najprej ugotoviti, da sem kot predstavnik Slovenske skupnosti doslej že predsedoval dvema komisijama: deželni komisiji za promet in turizem, ter komisiji za izvajanje gospodarskega dela osimskih sporazumov. Pred dnevi pa sem postal predsednik deželne komisije za kulturo in šolstvo. Mislim, da je Slovenska skupnost s tem lahko zadovoljna in da so lahko zadovoljni tudi njeni volivci, saj se kot stranka vedno bolj uveljavlja na deželni ravni. Naša dežela ima skoraj milijon in pol prebivalcev, slovenska stranka pa je s svojimi uspehi lahko zadovoljna, saj ima dva pokrajinska odbornika (Hareja v Trstu in Špacapana v Gorici), občinska odbornika Lokarja v Trstu in Bratuža v Gorici in župana Brezigarja v Nabrežini. Mislim, da je za našo slovensko stranko bera kar precejšnja, saj se s takimi uspehi ne morejo ponašati niti tiste stranke, ki rade opozarjajo, da imajo v svojih vrstah večino Slovencev v Italiji.

Kot predsednik deželne komisije za kulturo in šolstvo imate že kake načrte?

Najprej bi ugotovil, da je ta komisija, v kateri so predstavniki vseh strank, od misovcev, socialistov in komunistov do demokratov, izredno važna, saj proučuje zakonske predloge in osnutke na tem področju ter določa tudi ustrezna finančna sredstva in podpore, ki so jih deležne deželne ustanove, kot so na primer Slovensko stalno gledališče, Italijansko stalno gledališče, Gledališče Verdi, Glasbena Matica itd. Komisija skratka obravnava programsko politiko in določa finančna sredstva vsem važnejšim ustanovam in organizacijam v deželi. Glede načrtov bi za zdaj omenil obisk enake komisije iz Slovenije. V ta namen sem že stopil v stik s predsedstvom naše dežele. Če bo stvar stekla, bodo gostje med drugim obiskali Zavod združenega sveta v Devinu, kjer jih bo sprejel tudi župan Bojan Brezigar.

Nad Vašim predsedstvom se je hudo spotaknil, kot smo poročali v zadnji števil-

dalje na 2. strani ■

Ameriški letalski napad na Libijo odpira vrsto kočljivih vprašanj

Ameriška vlada se je odločila za vojaški maščevalni nastop proti Libiji, ki jo obtožuje, da je glavni pobudnik in organizator teroristične dejavnosti v Evropi in po svetu, katere glavne žrtve so ameriški državljani. To se je pokazalo — pravijo v Washingtonu — pri atentatu na letališču Fiumicino v Rimu ter na Dunaju konec lanskega decembra, zatem pri atentatu v Zahodnem Berlinu in končno pri eksploziji peklenškega stroja na letalu ameriške družbe TWA na poletu iz Rima v Atene. Predsednik Reagan meni, da je »terorizem vojno dejanje, na kar je treba odgovoriti z vojnim dejanjem,« v tem konkretnem primeru z letalskim napadom.

Teoretično bi morda lahko rekli, da je takšno modrovanje brezhibno, vendar je treba celotno zadevo vključiti v širši kontekst, predvsem pa v trenutno dogajanje v Sredozemlju in v Evropi. Res je sicer, da so glavne žrtve terorističnih atentatov ameriški državljani, vendar prav tako drži, da imajo od te zločinske dejavnosti škodo in žrtve tudi evropske države in njihovi državljani, da ne omenjamo posledic v ti-

stih državah na Bližnjem vzhodu in v arabskem svetu, ki v zunanji politiki zagovarjajo »zmerna« stališča. Prav zaradi tega so predstavniki Italije in nekaterih drugih evropskih držav predlagali, naj se o ukrepih, ki jih je treba sprejeti proti Libiji polkovnika Gedafiga, izrečejo zunanji ministri Evropske gospodarske skupnosti. Ti so se sestali dan pred ameriško vojaško akcijo in sprejeli dokument, ki obsoja libijski terorizem in libijske voditelje svari pred nadaljnjim takšnim delovanjem, a ki hkrati odklanja vojaški nastop proti Libiji.

Washingtonska vlada se očitno ni zmečila za ta dokument in je po svojem zastopniku, generalu Waltersu sporočila evropskim zaveznikom, da bo izvedla letalski napad na nekatere cilje v Libiji. Tako se je zgodilo, da so ameriška letala bombardirala v zgodnjih jutranjih urah v torek, 15. t.m., cilje v obeh glavnih libijskih mestih, Tripolisu in Bengaziju ter v njuni bližini. Napad je seveda povzročil veliko razdejanje in zahteval več smrtnih žrtev med civilnim prebivalstvom. Ameriško ob-

dalje na 2. strani ■

Program »Gregorčičevega leta«

Simon Gregorčič — goriški slavček je umrl pred 80. leti. Bil je pesnik, ki je v svojem času pomenil in še danes pomeni enega najbolj dovršenih in prepričljivih nosilcev slovenstva. Njegove pesmi so spremljale naše ljudstvo, posebno na Primorskem, tudi v najtežjih časih slovenske zgodovine.

Ob letošnji 80-letnici pesnikove smrti je prišlo do pomembne kulturne pobude, ki bo posebno na Primorskem močno angažirala razne kulturne komponente.

Misel za proglasitev Gregorčičevega leta na Primorskem se je sicer rodila že lani. V ta namen je bil ustanovljen poseben delovni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki političnega, kulturnega, verskega in gospodarskega življenja v severnoprimorski regiji in v zamejstvu.

Program Gregorčičevega leta predvideva celoletno POČASTITEV OBLETNICE PESNIKOVE SMRTI. Prireditve, ki so se pričele s Primorsko poje, bodo dosegle svoj višek novembra na obletnico pesnikove smrti.

Kot povzemamo iz tiskovnega sporočila o pripravah za počastitev Gregorčičeve obletnice, bo osrednja proslava v cerkvi v Drežnici, kjer bo 23. novembra krstna iz-

vedba glasbene pesnitve o življenju Simona Gregorčiča. Delo pripravlja skladatelj Avgust Ipavec. Pri tej prireditvi bodo sodelovali simfonični orkester RTV Ljubljana, primorski pevski zbori (moški zbor Srečko Kosovel, Komorni zbor Nova Gorica, mešani pevski zbor iz Tolminske in otroški pevski zbor iz Kanala) in solisti.

Ob tej prireditvi so organizatorji poskrbeli še za nekatere druge pomembnejše proslave, ki bodo v krajih, kateri so v zvezi z Gregorčičevim življenjem. To so Vrsno, Vipavska dolina in Gorica. Tako mislijo septembra prirediti literarni večer slovenskih pesnikov iz domovine in zamejstva na Vrsnem. Zanimiv bo koncert najbolj znanih in najboljših uglasbenih Gregorčičevih pesmi. Društvo bibliotekarjev severne Primorske pa bo pripravilo obsežno potujočo razstavo o življenju in delu Simona Gregorčiča.

Prireditelji Gregorčičevih proslav predvidevajo 25 pomembnejših kulturnih pobud v pesnikov spomin.

Primorska se bo torej letos častno oddolžila spominu in delu tega velikega pesnika, ki je bil tako blizu duši svojega naroda, da ga je ta v celoti sprejel za svojega, saj so mnoge Gregorčičeve pesmi bile in so tako priljubljene, da so ponarodele.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 20. aprila, ob: 8.00 Radijski dnevnik; 8.30 Slovenske popevke; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojšanu; 10.30 Mladinski oder: Alenka Goljevšek: »Hiša«, radijska igra; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Kmetijski tednik; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Nediški zvon; 14.40 Prva repriza: Aleksander Marodič: Nevidna bojišča: »Tisoč na en mah...«, radijska pripoved; 15.10 Šport in glasba ter prenosi z naših prireditelj; 16.30 Športne novice; 18.30 Prenos 1. in 2. polčasa košarkarske tekme Maltinti Pistoia - Jadran. Iz športne palače v Pistoii poroča Saša Rudolf. Ob 19. uri radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 21. aprila, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Kratka poročila; 8.10 40 let slovenskih radijskih oddaj v Trstu; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Revija »Primorska poje«: Tržaški oktet in moški zbor Jezero iz Doberdoba; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Iz šolskega sveta; 15.00 Otroški kotiček: »Glasbene pravljice«; 16.00 Iz zakladnice pripovedništva; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Pianist Jörg Demus in simfonični orkester RTV Ljubljana; 18.00 Kmetijski tednik; 19.00 Radijski dnevnik.

■ TOREK, 22. aprila, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Kratka poročila; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Povejmo v živo!; 15.00 Mladi mladim; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Pianist Jörg Demus in simfonični orkester RTV Ljubljana; 18.00 Ob dnevu osvoboditve: Ivan Goran Kovačić: »Jama«, tragična pesnitev v pripovedi Vladimira Jurca; 19.00 Radijski dnevnik.

■ SREDA, 23. aprila, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Kratka poročila; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Revija »Primorska poje«: deklški zbor Devin in mešani zbor Milan Pertot iz Barkovlj; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Gospodarska problematika; 15.00 »Čarobni globus«, 16.00 Od Milj do Devina; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Orglar Andrej Pegan; 18.00 Literarne podobe: Pravljičica na Slovenskem; 19.00 Radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 24. aprila, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h: Liki iz naše preteklosti; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Slovenska popevka; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Literarni utrinek ob dnevu osvoboditve; 15.00 Diskorama; 16.00 Na goriškem valu; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Letošnja revija »Primorska poje«; 18.00 Pričevanja o sodobni tržaški zgodovini; 19.00 Radijski dnevnik.

■ PETEK, 25. aprila, ob: 8.00 Radijski dnevnik; 8.20 Koledarček; 8.25 Glasbeni mozaik; 8.45 Almanah: Na goriškem valu (ponovitev); 9.30 »Krvave zarje pno se čez gore«, dokumentarna oddaja o nacističnih taboriščih; 10.30 Koncert RAI iz Turina; 11.35 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Zborovska glasba; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Benečija in njen »Čedermac« Angel Cracina; 15.00 Iz filmskega sveta; 16.00 Iz zakladnice pripovedništva; 17.00 Letošnja revija »Primorska poje«; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 26. aprila, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Kratka poročila; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Koncert v cerkvi sv. Gotharda v Asolu; 11.30 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Etnična pripadnost in zavest; 15.00 Otroški kotiček: »Kaj je na koncu sveta?«; 16.00 Zbornik: Zgodovina je vedno že svoja lastna zgodba; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Dramska vetrovnica: Aleksander Marodič: Nevidna bojišča: »Mojstri«, radijska pripoved; 19.00 Radijski dnevnik.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, štev. 157. Odgovorni urednik: dr. Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart. Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

Ameriški letalski napad...

■ nadaljevanje s 1. strani

rambno ministrstvo je priznalo, da je pri napadu bilo sestreljeno eno letalo, Libijci pa govorijo o štirih.

Se isti dan sta prileteli iz Libije v neposredno bližino italijanskega otoka Lampedusa dve raketi zemlja - zemlja in za kake tri milje zgrešili cilj na kopnem, to je ameriško radarsko oporišče. S tem je polkovnik Gedafi delno tudi uresničil grožnjo, ki jo je bil izrekel pred ameriškim napadom, da bo namreč v primeru napada ukazal spustiti rakete na vsa ameriška oporišča v sredozemskih državah, predvsem v Španiji in Italiji. Zgodilo se je torej, da je Italija po 41 letih postala predmet tujega napada, se pravi vojnega dejanja.

Tri vprašanja...

■ nadaljevanje s 1. strani

ki našega lista, deželni svetovalec Liste za Trst Gambassini. Kaj bi k temu pripomnili?

Njegovim izvajanjem sem že odgovoril v deželnem svetu. V dnevnem tisku pa ste gotovo že brali vest, da sem omenjenega svetovalca prijavil sodni oblasti zaradi morebitnih kaznivih dejanj.

In še zadnje vprašanje: kaj mislite o mladih?

Ne bom odgovoril ozko politično, ker bi to bilo instrumentaliziranje mladih v strankarske namene. Želim le, da bi skupno prebrodili sedanjo hudo gospodarsko krizo in da bi vsak naš slovenski fant in dekle našla zaposlitev po lastnih zmožnostih. Živimo na svoji zemlji in sem prepričan, da si nihče od nas ne želi več žalostnih odhodov (kot sem jih sam doživel) v Ameriko, Milan, Avstralijo in drugam. Po svojih močeh bom skušal pripomoči, da bo naš mladi rod ostal doma in da bo ostal slovenski. V kolikšni meri se bo to posrečilo, pa je stvar prihodnosti, a tudi naše volje, odločnosti in razsodnosti.

Umrla je ena najvidnejših žensk francoske kulture

Francija, Evropa in svet so v ponedeljek, 14. t.m., izgubili eno najvidnejših osebnosti tega stoletja. Umrla je Simone de Beauvoir. Njeno ime je tesno povezano z imenom filozofa Jeana-Paula Sartra, saj je bila njegova življenjska družica. Vse svoje življenje je bila aktivno soudeležena v francoskem kulturnem življenju, saj je skupaj s Sartrom ustvarjala in pogojevala javno mnenje na Francoskem.

Svoje misli je širila tako v romanih kot esejih in številnih člankih. Predmet njenih razmišljanj so v glavnem bila vprašanja morale, ki naj bi presnovala sodobno družbo.

Njena literarna dela so pretežno filozofske narave in so kot taka težko zasno-

Kako se bodo razvijali odslej dogodki, je danes težko natančno predvidevati. Mnogi opazovalci se sprašujejo, kaj se bo zgodilo, če se bo izkazalo, da se teroristična dejavnost kljub vsemu ne bo prenehala. Bodo Amerikanci stopnjevali svoje vojaške akcije in s kakšnimi posledicami? Vprašanje je tudi, ali se bodo kmalu zacelele rane, ki so nastale zaradi močne klobute, ki so jo države Evropske skupnosti in Atlantske zveze prejele od Reagana. Ravnanje washingtonske vlade ne more ostati brez posledic pri evropskih zaveznikih, potem ko je prva jasno pokazala, da ji ni so mar stališča Rima, Bonna, Pariza in drugih prestolnic. Prav tako se je treba vprašati, kako se bodo odslej razvijali odnosi med velesilama, se pravi med Ameriko in Sovjetsko zvezo. Za zdaj je že znano, da je bilo odpovedano srečanje med njunima zunanijima ministroma, ki je bilo predvideno za letošnji maj. Končno bo treba upoštevati posledice, ki jih bodo zadnji dogodki v Sredozemlju imeli na Bližnjem vzhodu, se pravi na prizadevanja za odpravo hudega in dolgoletnega spora med Arabci in Izraelci, zlasti pa na prizadevanja za ureditev kočljivega palestinskega vprašanja.

—O—

JUGOSLOVANSKO GOSPODARSTVO

Jugoslovanski minister za raziskovanje tržišča Korica je povedal, da se je v prvem trimesečju letos nadaljevalo slabo stanje jugoslovanskega gospodarstva.

Primanjkljaj trgovinske bilance s tujino se je povečal za 29 odstotkov v primeri z istim časom lani. Uvoz se je dvignil za 12 odstotkov ter izvoz samo za pol odstotka. Močno se je povečala potrošnja ter prav tako tudi povprečje plač v primeri z realno inflacijo. Gre za porast 103 odst.

Ustanoviti mislijo dve novi ministrstvi, prvo za turizem ter drugo za znanost in tehnologijo. Bencinski in turistični boni bodo letos dajali popust za 5 odstotkov.

Industrijska proizvodnja v Sloveniji je v prvem trimesečju letos padla tudi zaradi tega, ker so se stavke podvojile.

vana. Književnost in umetnost sploh naj bi predvsem vzgajal bralca. Znano je, da je bila prav Simone de Beauvoir ideologinja ženskega gibanja, ki je preplaval Francijo, Evropo in svet.

Najbolj spontana in prepričljiva so morda njena memoarska dela. V njih živi vsa njena duša, obenem pa si pisateljica ustvari svet, ki ga je sama poskušala oblikovati. Zaradi svoje jasnosti, bistvenosti in odmaknjenosti je pretresljivo delo, ki ga je napisala leto dni po Sartrovi smrti, z naslovom »Obred slovesov«.

Simone de Beauvoir pušča za sabo svet, ki ga je sama, skupaj s številnimi somišljeniki in dediči njene misli in Sartrovih idej pomagala oblikovati.

MEDNARODNO ZASEDANJE ALPE-ADRIA

Pri Trgovinski zbornici v Trstu je bilo 15. t.m. mednarodno zasedanje dežel, ki so članice Skupnosti Alpe - Adria. Navzoči so bili odposlanci Trgovinskih zbornic in deželnih uprav iz Furlanije - Julijske krajine, Beneškega, pokrajine Tridintske, Slovenije, Hrvaške, Koroške, avstrijske Štajerske ter Gornje Avstrije. Pozdrave so poslali voditelji Salzburške in Bavarske.

Tema razprave je bila naslednja: Tehnološke novacije ter aplicirane raziskave. Zaradi tega so bili navzoči tudi strokovnjaki Zavodov za znanstvene raziskave in omenjenih dežel.

Tako je bilo srečanje razdeljeno na tri dele: poročila predstavnikov Trgovinskih zbornic iz omenjenih dežel, poročila znanstvenih zavodov ter ob zaključku posveti funkcionarjev Trgovinskih zbornic, ki bodo na podlagi zaključkov zasedanja sestavili predloge, katere bodo poslali 6. srečanju predsednikov Trgovinskih zbornic, ki bo junija v Zagrebu. Hrvaška je trenutno predsednica Skupnosti dežel Alpe-Adria.

Srečanje v Trstu je bilo tudi pod pokroviteljstvom Deželnega urada za stike s tujino ter krajevnih Industrijske zveze.

Zborovalce je pozdravil predsednik tržaške Trgovinske zbornice Tombesi, ki je zdaj tudi predsednik zasedanj Trgovinskih zbornic Alpe - Adria. Spomnil je na resolucijo, ki je bila odobrena na srečanju lanskega maja. O tej resoluciji je nato govoril tudi tajnik tržaške delegacije Italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice v Milanu Rota.

Splošna stavka je ohromila Trst

Na Tržaškem je bila v sredo, 16. t.m., splošna stavka, ki so jo oklicale sindikalne organizacije za obrambo gospodarstva in zaposlitve. V Trstu je bilo osrednje zborovanje na Goldonijevem trgu. Tam so se zbrali sprevidi s trga pri Svetem Jakobu, z Garibaldijevega trga in s trga pred podružnico Standa.

Tudi Sindikat slovenske šole je za sredo, 14., oklical stavko šolskega osebja v podporo tržaškega gospodarstva in ohranitve delovnih mest. V poročilu je rečeno, da se sindikat slovenske šole zaveda težkega položaja, ki je nastal z enostranskimi ukrepi v škodo tržaške industrije in gospodarstva.

Medtem je prišla v Trst vest, da je družba Total začasno preklicala odpust 493 uslužbencev v čistilnici Aquila. To je deželnemu predsedniku Biasuttiju sporočil predsednik družbe Total La Porte. Preklic sta bila uradno zahtevala minister za industrijo Altissimo in predsednik Biasutti, in to v pričakovanju sestanka, ki bo v Rimu 18. tega meseca. Na sestanku med ministrom, predstavniki družbe Total, dežele in sindikatov bodo razpravljali o možnih rešitvah za problem tržaške čistilnice.

Resolucija poudarja, da je treba pri tehnološkem razvoju pomagati zlasti malim in srednjim podjetjem, nuditi jim je treba raziskovalne servise, seznanjati jih je treba z mednarodno normativo ter jih je treba podpirati pri mednarodnem tehnološkem transferu ter pri bančnih in javnih finančnih posegih. Nadalje je treba okrepiti stike z deželami v razvoju.

V imenu deželnih Trgovinskih zbornic so govorili Bart za Gornjo Avstrijo, Spatman za Koroško, Hrabrić za Hrvaško, Roman za Slovenijo, Angeler za avstrijsko Štajersko, Tomasi za pokrajino Trident, Fabbro za Beneško ter Rota za Furlanijo-Julijsko krajino.

Ti zastopniki so obrazložili, kako so važni medsebojni sestanki za tehnološki in raziskovalni razvoj, da se izmenjajo medsebojne izkušnje. V deželah Alpe - Adria deluje na desetine raziskovalnih zavodov, ki pomagajo pri gospodarskem in socialnem razvoju ter pri stikih z zaostalim tretjim svetom. Na prvem mestu so seveda univerze ter inštituti, katere financirajo deželne uprave.

Zborovalci so bili zatem na obisku pri Miramarskem središču za teoretsko fiziko. Veliko je bilo govora tudi o znanstvenem središču pri Banih.

—o—

SODELOVANJE NA PODROČJU TURIZMA

V Budvi v Črni Gori so pred dnevi zasedali predstavniki italijanskih in jugoslovanskih občin. Predmet razprave je bilo sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo na turističnem področju. Na zasedanju je prišlo ponovno do izraza prepričanje, da turizem zanima tako Italijo kot Jugoslavijo, vendar je nujno urediti nekatere važne probleme. V tem črnogorskem mestu so se zbrali na konferenci predstavniki italijanskih in jugoslovanskih mest ob Jadranskem morju. Upravitelji so predvsem opozorili na ekološko stanje, ki je naravnost dramatično. Morje je okuženo, zaradi česar postaja vprašljiva vsakršna nadaljnja oblika turističnega razvoja. Na zasedanju so govorili predvsem o ukrepih, ki so potrebni, da se to vprašanje uredi.

Proti sinhrotronu pri Bazovici

Svetlobni sinhrotronski generator, ki ga mislijo namestiti pri Bazovici, je v teh dneh vzbudil precejšnje nezadovoljstvo, saj se interesi domačinov ne krijejo z nameni odgovornih pri Območju za znanstvene in tehnološke raziskave.

Da bi prišlo do enotnega in usklajenega nastopa, so se prejšnji teden sestali člani Koordinacijskega združenja kraških vasi Bazovice, Banov, Ferlugov, Padrič in Trebč ter zavrnilo sedanjí predlog lokacije sinhrotrona pri Bazovici. Ugotovili so, da se vodstvo Območja za znanstvene in tehnološke raziskave ne drži več prvotnega načrta, da bi svetlobni generator namestili v bližini Padrič.

Koordinacijsko združenje kraških vasi je izglasovalo enotno protestno resolucijo, ki so jo podprle vse krajevne komponente. Svojo podporo je izrazil tudi Teritorialni odbor pri SKGZ. Resolucijo so posredovali Območju za znanstvene in tehnološke raziskave, vsem krajevnim upravam, političnim strankam in ekološkim organizacijam.

ZA TRST ENAKE OLAJŠAVE KOT V HAMBURGU

Evropski parlament je soglasno osvojil predlog komunističnega predstavnika Giorgio Rossettija, naj bi tržaškemu pristanišču priznali enake olajšave za industrijsko predelavo v carinski prosti coni, kakršne že danes uživa Hamburg. Rossettijev predlog mora sedaj proučiti še evropska izvršna komisija.

Kot je poudaril Rossetti v svojem govoru, bi priznanje teh pravic predstavljalo nov korak na poti večjega mednarodnega sodelovanja, ko bi Trst lahko postal povezovalni člen med Zahodno Evropo, Vzhodom, Balkanom in tretjim svetom.

—o—

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

A. de Saint-Exupery - M. Uršič

MALI PRINC

v sredo, 23. aprila, ob 11. uri v Kulturnem domu v Trstu

PAVLIHA IN MICA

v sredo, 23. aprila, ob 20.30 v Srenjski hiši v Borštu

Sneg in mraz sta povzročila precejšnjo škodo

Topli pomladanski dnevi so nam že obljubljali prve sončne kopeli, da ne govorimo o sprehodih v naravo, ki je iz dneva v dan vidno zelenela, ko je naše kraje konec prejšnjega tedna zajel nov val hladnega vremena. V soboto zvečer je v višjih krajih tržaške planote, da ne govorimo o gorskih predelih v deželi, celo zapadel sneg. Ob tem pa je tudi pihala precej močna burja.

Seveda je tako vreme povzročilo nemalo sitnosti in tudi škode. Nekaj težav so imeli s prevozi, avtocesta in tudi druge

ceste so bile težko prevozne. Avtobusi, ki vozijo po vaseh gornjega Krasa, so v nedeljo zjutraj imeli zimsko opremo.

Največjo škodo pa sta mraz in veter povzročila na drevju, ki je pravkar začelo brsteti in cveteti. Podobno se pritožujejo tudi vrtnarji in gojitelji cvetja, saj so že v nedeljo in še bolj v naslednjih dneh ugotavljali škodo, ki jo je povzročilo slabo vreme. Upati je, da bo odjuga spet kmalu prišla v deželo, da bomo pred začetkom poletja lahko doživeli nekaj prijetno toplih pomladanskih dni.

Pokrajinski kongres Ssk v znamenju strankine enotnosti

V Finžgarjevem domu na Opčinah je v soboto, 12. t.m., bil pokrajinski kongres Slovenske skupnosti za Tržaško. Na zasedanju so bili prisotni delegati, izvoljeni na kongresih 13 sekcij, drugi člani in gostje. Zborovalce so pozdravili zastopniki nekaterih strank in organizacij: Palčič za Slovensko kulturno gospodarsko zvezo, Spešič za komunistično partijo, Seghene za socialistično stranko, Giuricin za novoustanovljeno Občinsko listo in Terpin za goriško vodstvo Slovenske skupnosti.

Obširno tajniško poročilo je prebral dosednji tajnik, pokrajinski odbornik Zorko Harej, ki se je dotaknil tržaških gospodarskih, družbenih in političnih vprašanj, uresničevanja pravic slovenske manjšine, položaja v Krajevni zdravstveni enoti, dela v ostalih izvoljenih svetih in notranjega strankinega življenja.

Sledila je razprava, ki je nekatera vprašanja še poglobila, predvsem kar zadeva strankino organizacijo, nekatere žive probleme na Tržaškem in prisotnost v izvoljenih svetih. Delegati so ob koncu osvojili stališča o nekaterih žgočih vprašanjih, ki jih bo novo vodstvo predstavilo javnosti v obliki posebnih dokumentov.

Slovenska skupnost je ponovno postavila znane zahteve v zvezi z globalnim za-

ščitnim zakonom. Dala je priznanje posameznikom in skupinam, ki si prizadevajo za premagovanje nestrpnosti in predsodkov ter za boljše narodnostno sožitje. Najodločneje pa je obsodila predloge socialistične stranke za tako spremembo deželnega volilnega zakona, ki bi izključila slovensko stranko iz deželnega sveta. To bi bil udarec proti zaščiti in proti celotni narodnostni skupnosti.

Glede gospodarske krize je kongres Slovenske skupnosti izrazil zaskrbljenost in zahtevo po učinkovitih posegih v obrambo delovnih mest ter za kvaliteten dvig gospodarskih dejavnosti. Po mnenju strankinega kongresa pa k takemu dvigu nikakor ne spada zamisel o premogovni električni centrali v Miljskem zalivu, ki ji slovenska stranka nasprotuje iz že večkrat poudarjenih ekoloških, a tudi ekonomskih razlogov.

Ravno tako nasprotuje lokaciji, ki jo predlaga znanstveni odbor za sinhrotron za izgradnjo te znanstvene naprave v bližini Bazovice. Slovenska skupnost je že svojčas zahtevala izgradnjo v mejah že vinkuliranih zemljišč področja za znanstvene raziskave.

Na kongresu je bil tudi govor o notranji organizaciji in dialektiki, prišlo je še do dopolnil statuta.

Kongres je potekal v znamenju enotnosti, saj je bila predložena ena sama kandidatna lista, ki je vključevala pripadnike vseh glavnih komponent slovenske stranke na Tržaškem in več mladih. Za predsednika predsedstva kongresa je bil izvoljen Marjan Bajc, za predsednika nadzornega odbora Aljoša Vesel, za predsednika razsodišča Franc Mljač. V pokrajinski svet je bilo izvoljenih 31 predstavnikov, ki bodo na prvi seji izvolili tajnika in ostale člane izvršnega odbora.

Zdaj čaka Slovensko skupnost še deželni kongres, ki je napovedan za soboto, 10. maja, v Gorici.

PROF. DR. TRSTENJAK NA OBISKU V TRSTU

V petek, 11. t.m., je bilo v prostorih Slovenske prosvete v Trstu prisrčno srečanje z akademikom, uglednim slovenskim psihologom in bogoslovnim profesorjem dr. Antonom Trstenjakom.

Prof. Trstenjak, ki je januarja slavil 80 let, je bil dan prej predavatelj na srečanju za versko prenovo na Tržaškem, kjer je govoril na temo »Krščanstvo in kultura«.

Naslednji dan je bil gost oddaje Povejmo v živo na Radiu Trst A, obisk v Trstu pa se je končal s prijateljskim srečanjem, ki se ga je udeležilo predvsem več dijaške mladine.

Po kratkem orisu jubilarčevega dela, ki sega na vsa področja psihologije, a tudi

PREDAVANJE IN OBČNI ZBOR

Društvo naravoslovcev in tehnikov »Tone Penko« vabi člane in prijatelje na predavanje dr. Petra Suhadolca

POTRESI

Predavanje bo v sredo, 30. aprila, v Peterlinovi dvorani, ul. Donizetti 3 v Trstu ob 20.30. Po predavanju bo občni zbor članov.

ZANIMIV VEČER V DSI

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu je 14. t.m. govoril univerzitetni profesor Daniele Bonamore o svojem srečanju s Slovenci. Bonamore je znan predvsem po svojih znanstvenih razpravah o juridičnih aspektih slovenskega šolstva v Furlaniji - Julijski krajini. O tem je pred leti objavil tudi obsežno knjigo. Za ta vprašanja se je pričel zanimati, ko so ga naprosili za juridično utemeljitev priziva na deželno upravno sodišče, ko Slovenci nismo dobili lastnega šolskega okraja.

Ceprav gre za najobsežnejšo študijo o slovenskem šolstvu v Italiji, je delo ostalo bolj malo poznano, saj ga celo Slovenci nismo znali dovolj uporabiti v boju za naše pravice. Govornik je nato opozoril na nevarnost tistih členov osimskih sporazumov, ki zgolj potrjujejo določila londonskega memoranduma, ker bi to pomenilo zgolj iz pravnega vidika, da so zaščiteni le tržaški Slovenci, medtem ko bi podobna zaščita ne veljala za Slovence na Goriškem in v videmski pokrajini.

V razpravi, ki je sledila, je bilo skoraj v celoti govora o globalni zaščiti in manj o specifičnih problemih slovenskega šolstva. Na dan pa je prišla tudi ostala Bonamorejeva dejavnost, ki gre od raziskovalnega do prevajalskega dela.

—o—

OBČNI ZBOR KMEČKE ZVEZE NA TRŽAŠKEM

V Prosvetnem domu na Opčinah bo v nedeljo, 27. aprila, ob 9. uri, redni občni zbor Kmečke zveze. Dnevni red predvideva med drugim poročila predsednika, tajnika in nadzornega odbora.

Slovanski večer v devinskem mednarodnem zavodu

V soboto, 12. t.m., je bil v prostorih Motela Agip v Devinu zanimiv kulturni večer, prava akademija, ki so jo pripravili dijaki Zavoda združenega sveta v Devinu. Večer je bil posvečen slovanskim narodom. V zavodu namreč študira več dijakov slovanskih narodov, ki so ob tej priložnosti pripravili kvaliteten program.

Najprej je bila večerja, ki je bila, po namenih dijakov, značilno slovanska. Dijaki so nato skušali predstaviti nekatere značilnosti slovanskih narodov. Tako so bili na sporedu razni plesi, ki so jih res temeljito pripravili. Posebno barvo pa so ustvarjale narodne noše, saj so nekatere bile res originalne. Plesne točke so povezovali krajši prizorčki. Nekatere bi mogoče smeli označiti za alegorije, saj je bilo razvidno, da gre za prikaz življenjskih navad ali zgodo-

vinskih dogodkov, ki so jih doživeli naši predniki. Dijaki so priredili tudi srečolov.

Na večeru smo ob starših tistih dijakov, v glavnem Slovencev, ki prihajajo iz naših krajev, videli še devinsko-nabrežinskega župana Brezgarja, župana občine Dolina Edvina Švaba in nekatere ravnatelje slovenskih šol. Večer v devinskem Motelu je nedvomno uspel, dijaki drugih narodnosti, ki študirajo v devinskem zavodu, so imeli priložnost spoznati delček kulture raznih slovanskih narodov. Številni turistični prospekti in plakati, ki so krasili in obenem bili za sceno slovanskega večeru v zavodu, pa bodo verjetno marsikoga izvabili, da bo del letošnjih poletnih počitnic posvetil obisku Poljske, Čehoslovaške, dalmatinske obale in Slovenije.

Slovenska melodija »Ob reki Dravci« predstavitev Artačeve pesmarice v Celovcu

V četrtek, 20. marca, je bila v prostorih mladinskega doma SSD v Celovcu predstavljena prva zbirka pesmi »Ob reki Dravci«, slovenskega skladatelja, samouka Hanzija Artača, ki je izšla pri založbi »Drava«.

V pozdrav je zapel mešani študentski pevski zbor Kamnik, pod vodstvom Janeza Klobčarja dve Artačevi skladbi: »Oj prelepa dežela Koroška« in »Domovina«. Predstavniki založbe »Drava« Peter Wieser je v pozdravnih besedah izrazil zadovoljstvo, da sme otvoriti predstavitev zbirke domačina, ki se je posvetil glasbi. O Hanziju

Artaču kot kreativni osebnosti je na predstavitvi spregovoril skladatelj, profesor Samo Vremšak, ki že dolga leta spremlja glasbeni razvoj skladatelja. »Artač je ljudski skladatelj. Marljiv — in za svoje skromno skladateljsko znanje neverjetno ploden. Ne išče umetelnih harmonskih sklopov, ne zapletenih kontrapunktičnih linij, prepletajočih se med seboj — za kaj takega se ne meni in se tudi nikoli ne bo — pač pa mu melodija, porojena iz neobtežene duše, privre spontano na dan, ki jo skuša ujeti v notni zapis zdaj z več zdaj z manj sreče.«

Po uvodnih besedah prof. Sama Vremšaka je oba ustvarjalca predstavil dvorni svetnik dr. Pavle Zablatnik, ki je v pesmarici zapisal: »Hanzi Artač in Milka Hartman sta si podala roko.« Dr. Zablatnik je omenil tudi kamniški študentski mešani zbor, ki mu gre posebna zahvala za to, da pod taktirko svojega dirigenta postavlja na koncertni oder Artačeve skladbe in jim tako utira pot v širši slovenski prostor.

K pesmi »Ob reki Dravci«, ki je bila na števerjanskem festivalu narodnozabavne glasbe 1979 nagrajena s prvo nagrado nekaj misli:

Artačev koroško slovenski hit »Ob reki Dravci« je navzoč na skoraj vseh prireditvah. Ni je pesmi, ki bi bolj odjeknila v pozdrav Koroški, v pozdrav zbranim, jih zazibala v sen ali v vizije prihodnosti, kot je prav ta pesem. Ponarodela je. Upam si trditi, da ni koroškega Slovenca, ki te pesmi ne bi poznal.

Poleg koroških slovenskih zborov in ansamblov so posneli Artačeve pesmi tudi: Oktet »Priatelji Koroške« iz Kamnika, ki ga vodi prof. Samo Vremšak, na pevski način pa je Artačeve melodije aranžiral mojster Bojan Adamič, pojejo jih Oto Pestner, Meri Avsenak ter tercet »Strune«. V lepem spominu pa je nam na Koroškem še vedno mešani študentski pevski zbor Kamnik, ki je leta 1983 posnel precej Artačevih pesmi.

Na večeru je nastopil še mešani študentski pevski zbor Kamnik, ki je zapel še nekaj pesmi iz svojega bogatega repertoarja, v imenu zbora pa je obema slavljencema, skladatelju Hanziju Artaču in pesnici Milki Hartmanovi čestital predsednik Jamšek. Za konec je pod vodstvom Janeza Klobčarja zapel zbor še štiri skladbe Hanzija Artača. Višek prireditve pa je bila gotovo še večkrat omenjena pesem »Ob reki Dravci«, katero je zbor posebno slovesno zapel. Nato so se kamniški pevci in vsi navzoči, ki so prišli na predstavitev, še dolgo v noč povesečili. Ob dobri kapljici in jedači pa se je oglasila še marsikatera slovenska pesem.

Vincenz Gotthardt

OBČNI ZBOR SOVODENJSKE HRANILNICE IN POSOJILNICE

V sovođenjski kmečko-delavski hranilnici in posojilnici so imeli v nedeljo, 13. t.m., občni zbor. Letos je prišlo do nekaterih sprememb. Po dolgih letih je zapustil predsedniško mesto Jožef Češcut; za novega predsednika je bil izvoljen Mirko Hmeljak; predsednik nadzornega odbora je dr. Štefan Bukovec.

Občni zbor je bil predvsem priložnost za pregled dosedanjega dela. V zadnjem letu je hranilnica zabeležila lep uspeh, saj so se vloge povečale za 21 odstotkov v primerjavi z lanskim letom. Za 20 odstotkov so se povečala posojila, premoženje pa za 27 odstotkov.

V sovođenjskem denarnem zavodu so modernizirali uradovanje in knjiženje ter namestili še četrtega uradnika. Zavod ima od začetka tega leta novega ravnatelja Sava Ušaja, ki je bil tudi potrjen na nedeljskem občnem zboru. Novi ravnatelj prihaja iz Nabrežine, kjer je bil dolgo let blagajnik pri tamkajšnji hranilnici in posojilnici. Znan je tudi po svojem delu na področju slovenskega športa v zamejstvu.

FILMSKI VEČER V LAŠKEM

Zenski pevski zbor iz Laškega priredi v četrtek, 17. t.m., filmski večer. Marjan Terpin iz Števerjana bo predvajal nekaj svojih filmskih posnetkov. Večer se bo začel ob 20. uri v spodnjih prostorih cerkve v Romjanu.

POSVET O LOKACIJI ŠOL V GORICI

V prejšnji številki našega lista smo poročali o seji pokrajinskega tajništva Slovenske skupnosti v Gorici, ki je razpravljalo o vprašanju šolskega poslopja za slovenske šole v Gorici.

V zvezi s tem kočljivim in aktualnim vprašanjem je bil za ta teden napovedan javni posvet o možnih rešitvah vprašanja stavb za slovenske šole v mestu. Zaradi objektivnih težav in potrebe po temeljitejši pripravi na to zahtevno temo so sklenili odložiti posvet na sredo, 23. aprila. Odvijal se bo, kot napovedano, v dvorani Palace hotela v Gorici.

Občni zbor SKPD „Sedej“ v Števerjanu

Za vsako društvo in za katerokoli organizacijo pomeni občni zbor važen mejnik, saj nudi priložnost za pregled opravljenega dela in za izoblikovanje delovnega programa v prihodnosti. V dvorani Sedejevega doma je bil 21. marca ob prisotnosti lepega števila članov in prijateljev 16. občni zbor števerjanskega društva »F. B. Sedej«. Med gosti so bili predstavniki prosvetnega društva iz Štandreža Mirko Brajnik, predstavnica Zveze katoliške prosvete dr. Marilka Korsič in predstavnik števerjanskega društva »Briški grič« Florjan Planišček.

Prvo poročilo je prebral predsednik Martin Srebrnič, ki je med drugim naglasil, da opravlja društvo zelo pomembno vlogo v vasi, saj skrbi predvsem za vzgajanje mladine v zavedne katoličane, Slovence in demokrate. Zahvalil se je vsem, ki so marljivo delali za napredek društva. Tajnica Franka Padovan je podrobno poročala o delovanju posameznih skupin v okviru društva. Tako je govorila o števerjanskem festivalu, ki zdaj stopa že v 16. leto, o ansamblu L. Hledeta, o mladinskem in mešanem zboru, o Števerjanskem vestniku, o glasbeni šoli in Š. Z. »Brda«. Od domačih prireditev je tajnica omenila koncert moškega zbora »Srečko Kosovel«, nastop Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta, predstavitev knjige Marjana Terpina »Števerjan« in lanskoletno novost, to je prireditev Briškega praznika.

Blagajniško poročilo je podal Marko Terčič, ki je naglasil, da lani ni bilo večjih problemov. Največji strošek predstavlja izdajanje Števerjanskega vestnika, največ-

ji dohodek pa daje festival. Sledila so poročila predstavnikov posameznih društvenih skupin. Damjan Terpin je spregovoril o Števerjanskem vestniku in poudaril pomen tega mesečnika za obveščanje vaščanov in tudi širšega kroga ljudi. Izrazil je željo, da bi mladina pogostejše dopisovala v ta list. Lojze Hlede je v imenu svojega ansambla omenil predvsem koncert ob 15-letnici ustanovitve ansambla, sodelovanje pri organizaciji festivala, oddajo po RTV Ljubljana, Silvestrov večer in pomembno gostovanje pri Slovencih v Belgiji. O delu mešanega zbora je spregovorila predsednica Jolanda Corsi, ki je med drugim omenila pristop člana Slovenskega okteta Tomaža Tozona, kar pomeni obogatitev za to glasbeno skupino. Simon Terpin je orisal delovanje SZ Brda, ki bo letos priredilo že 17. športni teden. V odsotnosti dirigentke Anke Černic je o delovanju mladinskega zbora poročal Marko Terčič. Mirjam Hlede pa je orisala delovanje glasbene šole in poudarila, da se zanjo zelo zanima mladina. Ob sklepu občnega zbora je bil z večino glasov izvoljen novi društveni odbor.

Novi odbor se je sestel na prvi seji v četrtek, 13. aprila. Za predsednika je bil z večino glasov izvoljen Marko Terčič, za podpredsednika pa Florjan Lango, za tajnico je bila potrjena Franka Padovan, podtajnik pa je Simon Terpin. Blagajnik je Matej Terpin. Za upravljanje Doma in gošpodarjenje bodo skrbeli Aleksandra Perše, Romina Marassi, Mojca Terčič, Branko Terčič, Jelka Komjanc, Igor Ciglič in Martin Komjanc. Kulturna referenta sta Mi-

dalje na 8. strani ■

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Ob predstavitvi Vukovih »Ljubezenskih pisem« v Gorici

Kot smo na kratko že poročali, je bila v petek, 4. t.m., v Kulturnem domu v Gorici predstavitve knjige Stanka Vuka »Ljubezenska pisma«. Lepa udeležba poslušalcev, saj so se morali zaradi številnosti preseliti iz male v veliko dvorano, je dokaz, da je gotovo šlo za enkratno kulturni dogodek, in to iz več razlogov. Tržaški pisatelj Fulvio Tomizza, naprošen, da napiše uvodno besedo v italijansko izdajo Vukovih pisem, je hkrati napisal tudi odmeven roman, ki je glas o Slovencih v Italiji ponesel širom po Italiji. Kakor slišimo, je tudi v naši deželi postal uspešnica in je povzročil najrazličnejše odmeve.

Petkov večer v Gorici je potekal v znamenju ponovnega odkrivanja človeškega in umetniškega lika Stanka Vuka na rodnem Goriškem, kar je opravilo več govornikov z različnih stališč. V imenu Zveze slovenskih kulturnih društev je spregovoril Rudi Pavšič, za Založništvo tržaškega tiska pa Marko Kravos. Miran Košuta, pisec spremnega eseja v slovenski izdaji »Ljubezenskih pisem«, je Vukova pisma razčlenil z literarnokritičnega stališča, Milko Matičetov, ki je k njim napisal opombe in opravil izbor, pa je o svetlih povezave s tremi Goričani, ki jih Stanko Vuk omenja v pismih. To so bili slikar G. Malin(g), škof Luigi Fogar in predvojni goriški bogoslovni profesor dr. Ivo Juvaničič. Igralka Marinka Počkaj je prebrala dve pismi, eno v slovenščini, drugo pa v italijanščini. V zaključnem delu večera je nastopil pisatelj Tomizza, ki je pojasnil okoliščine, kako se je pravzaprav srečal z likom S. Vuka in kaj ga je pri tem posebej pretreslo, da se je odločil napisati roman. To je bila zlasti tragična usoda mladega primorskega književnika in njegove žene, ki je hkrati posebej trpljenje slovenskega ljudstva na Primorskem pod fašizmom nasploh. Dalje je podčrtal dejstvo, da so bila pisma napisana v italijanščini, torej v jeziku, ki je bil piscu v zaporniških okoliščinah vsiljen, a je hkrati tudi res, da je S. Vuk italijanščino odlično obvladal in lahko njegova pisma smatramo tudi kot prispevek italijanski književnosti v obmejnem pasu Furlanije - Julijske krajine. Zanimivo je tudi dejstvo, da se je pisatelj Tomizza s slovensko kulturo prvič srečal prav v Gorici, in to v letih, ko je študiral na salezijanskem zavodu. Glede na vse povedano lahko še bolj razumemo pomen tega kulturnega večera za zbliževanje slovenske in italijanske kulture.

Podobno je izzvenelo tudi srečanje s pisateljem Tomizzom v ponedeljek, 7. t.m., v okrogli dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani. Povod zanj je bil sicer izid romana in obeh izdaj »Ljubezenskih pisem«, poudarek pa je bil na pričevanju istrskega pisatelja o svoji življenjski izkušnji v zapletenih razmerah istrske zgodovine v polpretekli dobi. Tomizza je obudil spomin na bivanje in študij v Ljubljani pred dobrimi tridesetimi leti, govoril je nato o svojem odhodu v Trst in o tem, kako so istrski begunci kmalu zatem, ko so se razmere za silo uredile, ponovno začeli odkrivati Istro, njemu osebno pa je to dogajanje dalo pomembno vzpodbudo za literarno ustvarjanje. Snov torej črpa iz zgodovine, vendar jo vedno tudi aktualizira, in to v smislu, da se skuša vživeti v različne kulturne silnice, ki

so enakovredno soustvarjale in še soustvarjajo naš obmejni prostor, hkrati pa si prizadeva za pravičnost do različnih etničnih in družbenih skupin. Tudi v Ljubljani sta podobno kot v Gorici sodelovala Marko Kravos in Miran Košuta, Marinka Počkaj je prebrala eno od Vukovih pisem in za primerjavo literarno obdelavo v Tomizzovem romanu. Večer v Cankarjevem domu, ki je bil izredno dobro obiskan, je organiziralo Društvo slovenskih pisateljev, v njegovem imenu je istrskega pisatelja predstavil občinstvu Ciril Zlobec.

»Ljubezenska pisma« Stanka Vuka pa so v petek, 11. t.m., predstavili tudi v Kosovelovi knjižnici v Sežani, torej v ustanovi, ki pri svojih prireditvah, zlasti literarnih večerih in likovnih razstavah, pogosto posveča pozornost zamejskim, zlasti še tržaškim ustvarjalcem. Petkovo srečanje je bilo združeno z razstavo akvarelov Vukovega bližnjega sosedu, v Rupi rojenega Andreja Kosiča. Milko Renner je njegove novejšje akvarele v besedilu, priloženem k vabilu na sežansko prireditev, takole označil: »Nazadnje ni v tej kraški pokrajini ne več oblakov, pa tudi sence ne, ki bi 'ostrila' obrise. Od nekdanjega toplega jesenskega izžarevanja se je zdelo, da se avtor pomika v hladnejši pozno jesenski čas. Dežansko pa ni šlo v to smer: Kosič je sčasoma

zreduciral 'duo', se pravi v dialog med svežim ozračjem in rožnatim rujem na Kosovelovem in Vukovem 'belem Krasu' in ustvaril magično pokrajino, ki se staplja v svetlobi, živi v čisti in prijetni tišini in ne pozna več dogajanja v času.« Zal je bil prof. Renner v Sežani odsoten in je ravnateljica knjižnice Lučka Čehovin prebrala razmišljanje Ivana Sedeja o goriškem slikarju.

Drugi del kulturnega večera je bil posvečen predstavitvi Vukove knjige pisem, zato je Marko Kravos uvodoma spregovoril o nagibih, ki so Založništvo tržaškega tiska vodili k odločitvi, da pisma izdajo v italijanščini in slovenščini, prav tako pa tudi o tem, zakaj se je Fulvio Tomizza odločil, da napiše roman. Igralec Tone Gogala je prebral eno od pisem, osrednji del večera pa je bilo osebno pričevanje dr. Milka Matičetova, ki je pisma skupaj z ženo Vido prevedel in k njim napisal opombe. Kot rojak iz bližnje Koprive pa se je osredotočil predvsem na pojasnjevanje vloge in pomena Avberja v času fašizma, takratnih kraških Aten ali Firenc, kot so ga tudi imenovali, kjer je služboval kot duhovnik Virgil Šček. Poslušalci so iz zelo občutnega pripovedovanja dr. Matičetova zvedeli marsikaj novega o tem, kakšne zasluge je imel Virgil Šček za to, da so tudi iz teh krajev v goriškem Malem semenišču študirali mnogi mladi fantje, tudi taki, ki se kasneje niso odločili le za duhovniški, ampak tudi za kakšen drug poklic in so opravljali oziroma še opravljajo važne službe v našem javnem življenju. Večino jih je tudi imenoma naštel in spet nam je pred oči prišla vsestranska osebnost Virgila Ščeka, ki je odigral izredno važno vlogo v primorskem političnem in kulturnem življenju. Dr. Matičetov je pojasnil tudi Ščekove povezave s Tonetom Kra-

dalje na 8. strani ■

Nada Pertot:

Naše bogastvo - Nekoč, Danes, Jutri

Ce je pred leti človek z veseljem pozdravil berilo, ki ga je sestavila Nada Pertot in mu dala naslov *Od antike do danes*, smo zdaj ob izidu treh zajetnih knjig *Naše bogastvo - Nekoč, Danes, Jutri* naravnost presenečeni. Zadoščeno presenečeni. Saj gre za tako obogatitev našega izvirnega šolskega knjižnega zaklada, kakršno smo si doslej lahko samo želeli. In to niso pohvalne trditve, ki jih ocenjevalec izreče ob novem delu zato, da mu pripravi naklonjen sprejem pri bralcih. Knjige, ki jih zdaj Nada Pertot poklanja dijakom in šolnikom, vzdržijo namreč vsakršno primerjavo z najbolj uglednimi berili italijanskih založb. In najpoprej je to opaziti pri opremi in pri barvnih in nebarvnih ilustracijah, ki jih je s kompetenco in darežljivo roko vnesla v tekste Franka Fornazarič; kar se tega tiče, so pričujoča berila ena sama zapeljiva skušnjava za oko. Drugačna, a tudi za najbolj zahtevnega sladokusca nepremagljiva skušnjava, je snov, ki jo je urednica nabrala v te tri pravcate enciklopedije literarnih biserov. Od slovenskega slovstva, ki je srčika naše biti, do slovstva jugoslovanskih narodov in do slovstva sosedov pa do svetovnega slovstva od antike do naših dni — gre za pisano bogastvo, ob katerem v resnici ne veš, kje bi se rajši ustavil. Od Epa o Gilgamešu do najmlajšega našega pesnika te ves čas obhaja občutek razgledanosti, širine in doslednega pluralizma. Obenem pa ti je omogočeno, da prisluhneš tudi glasu lokalnih publicistov in narečnih stihov, ki po navadi ne pridejo v šolska berila, a spadajo v humus, iz katerega smo zrasli, preden smo se razgledali po ustvarjanju širnega sveta. A o knjigah bi lahko spregovoril tudi dru-

gače, se ustavil ob uvodih, opombah, komentarjih. Se zamislil ob snovi, ki je ogromna — šeststo, sedemsto in več strani za vsako knjigo! To se pravi, da bosta šolnik in dijak imela pravzaprav težave pri izbiri, saj je vsaka odločitev nujno v škodo tega, kar je prezrto. A kaj, ničesar človek ne bi rad prezrl, ker vsekakor drži, da so to knjige, ki jih zlepa ne odložiš, ko se jih lotiš. Vsaj meni se je takó zgodilo, dijak bo seveda bolj skromen; vendar pa bi priznal, da sem bil ob vseh naštetih dragocenih odlomkih in umetniških besedilih, ki se ponujajo današnjemu dijaštvu, tudi rahlo otožen. Nas namreč, ko smo mi sedeli v šolskih klopih, ni nihče obdaril s takó pestro, s takó skrbno razloženo, s takó okusno in elegantno podano snovjo.

Ta moj kratki zapis ni in tudi noče biti strokoven, čeprav se strokovne ocene ne boji; gre za zapis, ki je nastal ob nedeljskem celodnevem zdaj neučakanem, zdaj zavzetem poglabljanju v lepote besedne umetnosti človeštva, še posebej pa slovenstva. Gre za ugotovitev, da so knjige *Od antike do danes* in sedanja berila *Naše bogastvo - Nekoč, Danes, Jutri* življenjsko delo Nade Pertot, ki so v čast nji in kulturni ravni našega šolstva. Gre pa še tudi za ugotovitev, da če še nimamo nagrad za priznanje takih doprinosov naši kulturi, potem nam izid teh knjig daje priložnost, da si tak nagrajevalni forum omislamo. Če pa že takó vneto poudarjamo enotnost slovenskega kulturnega prostora, potem bi kazalo delo Nade Pertot uvrstiti na prvo mesto med stvaritve, predložene za Prešernovo priznanje.

Boris Pahor

KMEČKA IN OBRтна HRANILNICA IN POSOJILNICA V NABREŽINI

z. z. n. j.

VABILO

Spoštovani Član!

Vljudno ste vabljeni, da se udeležite rednega občnega zbora, ki bo v prvem sklicanju dne 19. aprila 1986 ob 8. uri in v drugem sklicanju v

nedeljo, 20. aprila 1986

ob 9.30 v župnijski dvorani v Nabrežini št. 90 z naslednjim

dnevnim redom

1. Poročilo Upravnega sveta;
2. Poročilo Nadzornega odbora;
3. Razprava in odobritev obračuna na dan 31.12.1985, odobritev poročil in porazdelitev dobička poslovnega leta;
4. Določitev najvišjega zneska posojila, ki se ga lahko posredno ali neposredno podeli posameznemu zavezancu;
5. Določitev višine doplčila na deleže za nove člane;
6. Soudeležba pri zvišanju glavnice ICCREA;
7. Določitev ozemeljskega delokroga Hranilnice in posojilnice;
8. Slučajnosti.

Člani si lahko ogledajo Obračun in Poročila o obračunu na sedežu Kmečke in obrtne hranilnice in posojilnice.

Ker se predvideva, da se prvega sklicanja ne bo udeležilo zadostno število članov, Vas vabimo, da se **gotovo udeležite občnega zbora v drugem sklicanju, t. j. v nedeljo, 20. aprila 1986, ob 9.30.**

UPRAVNI SVET

Boris Božič razstavlja v Tolminu

V veliki veži Knjižnice Cirila Kosmača je od 21. marca pa do 10. aprila letos razstavljal svoja dela, zlasti akrile in kolaže, Boris Božič, slovenski rojak iz Kanade, čigar starši izhajajo iz bližnjega Mosta na Soči. Starši so se pred nekaj leti vrnili za stalno v domovino, kmalu potem pa je prišel za njimi tudi Boris in se nastanil pri njih na Mostu.

Boris Božič je bil rojen leta 1952 in je odrasčal v Torontu v Kanadi, kjer je tudi doštudiral na visoki šoli za umetnost. Izpopolnil se je prvenstveno v umetniški fotografiji in tudi v slikarstvu. Njegova sedanja razstava v Tolminu je na Slovenskem po vrsti že sedma.

Njegova dela se odlikujejo po izvirnosti, rad uporablja indijanske motive oziroma njihov način prikazovanja narave in kozmosa, ker je tako neposreden. Vendar pa se motivi ne nanašajo v prvi vrsti na podajanje določenih prizorov, temveč izražajo določeno filozofsko misel, gledanje na svet, okolje in družbo. Kakor da bi nam s svojimi deli nastavljal ogledalo, v katerem vidimo dobre in slabe strani vzdušja, ki nas obdaja, predvsem pa odtujitev lastni osebnosti in družbi.

Nedvomno je Boris Božič v svojih delih posevno svojstven. Do izredne višine pa se je povzpел v kolaži, to je likovni tehniki, po kateri sestavljamo podobe z izrezovanjem značilnih fotografij in risb od vse povsod in jih po lastni zamisli oblikujemo v nov lik oziroma sliko.

Ob razstavi je mladi umetnik našel čas tudi za pogovor o svojih umetniških navdihih in vzgibih, od katerega objavljamo nekaj odgovorov.

VPRAŠANJE: Zakaj si se iztrgal iz ameriškega sveta, ki nudi svetovne razsežnosti, ter se vrnil v kraje svojih staršev?

BOŽIČ: Spoznal sem, da pomeni ta vrnitev zame oziroma za mojo umetniško eksistenco, edini izhod, če sem hotel priti do osebnega miru in najti potreben čas za umetniško ustvarjanje. V miru, ki ga nudijo dolina Soče in okoliške gore, sem našel tisto pokrajino, ki sem jo doživljal tudi ob potovanju po Kanadi. Toda, v tej deželi je za umetnika, ki nima angleškega priimka in zvez, že samo preživetje poseben problem, če se hoče posvetiti svojemu talentu in priti do uspeha.

VPR: Kako občutiš prehod iz družbenega okolja Kanade in sploh Amerike v naš, dozdnevno, majhen slovenski svet?

BOŽIČ: Rekel bi predvsem, da se tukaj počutim bolj doma kakor pa tam, saj sem prišel dejansko med svoje ljudi, ki človeka takoj sprejmejo. V Kanadi pa vlada celo med kolegi, prijatelji, neka ograjenost, odtujenost, celo živčnost. Tukaj na Tolminskem znajo biti ljudje že ob prvem stiku domači in prijateljski, do človeka pokažejo prisrčnost in toploto.

VPR: Povej še kaj o svojem umetniškem snovanju!

BOŽIČ: Pri meni je to zelo zapleteno, vse bi rad vedel, vse znal, o človeku in zgodovini ter o civilizaciji današnjega časa. Nimam kake posebne želje, da bi bil zgolj romantik ali zgolj realist, nobenega pravila za ustvarjanje. Vse ustvarjalne poti so zame smiselne, kolikor lahko pripeljejo do določenega cilja. Kakor lepo pove kitajski pregovor: Kdor pozna samo eno pot, ne pozna ničesar...

VPR: Se imaš tudi za modnega ustvarjalca?

BOŽIČ: Človek mora biti v bistvu povezan z zahtevami tržišča, to je s tistim, za kar se ljudje

nadaljevanje na 8. strani ■

Jens Peter Jacobsen: Strel v megli

Prevedel F. S.

Navsezadnje je prišel pogreb.

Dan potem je bil Henning na poti k stricu, lesnemu trgovcu. Prosil ga bo, naj mu da kako mesto v svoji trgovini. Našel je strica zelo potrtega. Njegova stara gospodinja je namreč pred mesecem umrla in svojega poslovanja je moral v teh dneh zaradi poneverbe odsloviti. Henning mu je bil zato zelo dobrodošel. Uživel se je z vne-mo v kupčevanje in po preteku prvega leta je prevzel vodstvo podjetja.

—o—

V štirih letih se je marsikaj spremenilo. Lesni trgovec je umrl in Henninga postavil za dediča vsemu imetju. Stari Lind na Stavnedi je tudi že odšel k svojim očetu, a zapustil tako zadolženo posestvo, da so ga morali prodati in od prodaje je ostalo Agati toliko kot nič. Novi lastnik Stavne je bil Henning, ki je zapustil trgovanje z lesom in se spet lotil poljedelstva. Na Hagestedgaardi je neki Klausen postal naslednik Nielsa Brydeja; ta se bo v najkrajšem času oženil z Agato, ki sedaj stanuje pri pastorejv. Se lepša je kot prej. S Henningom pa je popolnoma drugače. Ne vidi se mu, da mu je bila sreča naklonjena. Postaran je že, poteze v obrazu so ostre, hoja je trudna, hodi nekoliko

sklonjen, govori malo in zelo tiho, njegovo oko je dobilo čuden, suh blesk in pogled je postal nemiren in divji. Če misli, da je sam, govori tiho sam s seboj in obenem maha z rokami. Zato so ga ljudje v okolici obsodili, da piše.

A to ni res. Podnevi in ponoči, ob vsakem času — nikoli se ne čuti varnega pred mislimi na Brydejev umor. Njegov duh in njegove zmožnosti so splahnele v tej večni bojzani, kajti če mu pride na misel umor, ni to kes ali temna skrb, ampak kakor živa, goreča groza, strašen delirium, kjer se pogled zmede tako, da vse pleše pred očmi: kot tak, kot kaplja, kot čudno curljanje, in vse je izgubilo svoje barve in je mrtvaško blede ali temno krvavordeče. In potem je neka sila v vseh teh tokih: kot da se se sa iz vseh žil, kot da se hrani iz vseh finih živčnih vlaken, in prsa ječe v neizrekljivi boleti, a noben odrešujoč krik, noben olajšujoč vzdih ne more prek bledih ustnic.

Taki občutki so posledica spomina na smrt, zato se te misli boji, zato je njegov pogled nemiren in hoja tako trudna. Ta strah mu je vzel vse moči, in moč, ki mu je še ostala, živi v njegovem sovraštvu. Kajti on sovraži Agato, sovraži jo, ker mu je strla dušo, uničila njegovo življenjsko

srečo in mu ubila mir. Najbolj pa jo sovraži zaradi tega, ker nič ne sluti o vsem tem svetu bolesti in nesreče, ki ga je ustvarila v njem. In če z grozečimi potezami v obrazu govori sam s seboj, misli takrat le na maščevanje in snuje načrte, kako se bo maščeval. A tega ne pokaže na zunaj, sama prijaznost ga je do Agate, on je plačal njene dolgove in pozneje bil njen drug na svatbi in njegovo prijateljstvo se ni ohladilo niti po poroki. Pomagal in svetoval je Klausenu povsod in v vsem in napravila tsa skupno več velikih kupčij, ki so se sijajno obnesle. Henning potem ni več dalje špekuliral, Klausen pa je imel še veselje za to in Henning mu je obljubil, da ga bo z nasveti in z dejanjem podpiral. To je tudi storil. Posodil mu je precej velike vsote denarja in Klausen je podvzel špekulacijo za špekulacijo, imel pri nekaterih izgubo, pri večini pa dobiček, a kolikor bolj je špekuliral, toliko bolj strasten je postal. Neka zelo velika špekulacija naj bi mu končno zagotovila sijajen dobiček. Zahtevala pa je več velikih plačil in Henning mu je stalno pomagal. Samo še enega plačila bi bilo treba. Tu se je Henning umaknil. Izgledi so se Klausenu zdeli zelo ugodni in, če bi se sedaj umaknil, bi bil uničen. Plačati pa sam ni mogel. Tako je ponaredil Henningovo ime na nekaj menicah, nihče ne bo kaj sumil in dobiček se bo kmalu pokazal. Špekulacija se je ponesrečila. Klausen je bil skoro uničen. Dan, ko bi menice zapadle, se je bližal, treba je bilo tvegati zadnje; tako je torej poslal Agato

OB PREDSTAVITVI VUKOVIH »LJUBEZENSKIH PISEM«

■ nadaljevanje s 6. strani

ljem in Stankom Vukom, s slednjim predvsem zaradi organizatorskega dela pri Dijaški družini, organizaciji, ki je v najhujših letih fašističnega totalitarizma v globoki ilegali združevala primorske dijake oz. študente. Kot zadnji je nastopil še Miran Košuta, ki je prebral še eno Vukovo pismo in objavljena pisma analiziral s slogovnega in vsebinskega stališča. Po izvajanjih govornikov se je razvila krajša razprava, v katero je posegla predvsem sežanska publicistka in prevajalka Jolka Milič.

O prireditvah v zvezi s predstavitvijo Vukovih pism smo se razpisali precej na dolgo, vendar menimo, da je njihov pomen širšega značaja, saj smo na njih izvedeli marsikaj novega v zvezi s primorsko polpreteklo dobo, opozorile so na potrebo po prevrednotenju Vukovega literarnega opusa in so hkrati dale močno vzpodbudo naporom, ki si prizadevajo za čimvečje sožitje v obmejnem prostoru.

OBČNI ZBOR SKPD »SEDEJ« V ŠTEVERJANU

● nadaljevanje s 5. strani

hael Corsi in Damjan Hlede, za tisk pa bo skrbel Matjaž Terčič.

Iz poteka in zaključka občnega zbora je razvidno, da se je prosvetno društvo »F. B. Sedej« okrepilo z mladimi močmi, ki kažejo veliko voljo do dela, s čimer je tudi zajamčeno nadaljevanje narodnega, kulturnega in verskega poslanstva med Brici, v duhu sporočila, ki nam ga je zapustil starejši rod in tudi po zgledu osebnosti, kakršna je bil nadškof F. B. Sedej, po katerem se društvo imenuje.

Mž. Tč.

Razpis 16. Zamejskega festivala zabavne glasbe

S.K.P.D. »F. B. Sedej« in Ansambel »Lojze Hlede« razpisujeta 16. Zamejski festival domače glasbe, ki bo v Števerjanu 5. in 6. julija 1986.

a) Komisiji, ki ju bodo sestavljali strokovnjaki in predstavniki občinstva, bosta podelili naslednje nagrade:

- Nagrada za najboljšo melodijo in trofej ansambla »L. Hlede« L. 500.000
- Nagrada za najboljšo izvedbo L. 400.000
- Nagrada za najboljši zamejski ansambel L. 200.000
- Nagrada občinstva L. 100.000
- Nagrada za najboljšo besedilo L. 50.000

b) Komisiji bosta sestavljeni:

- komisija za ocenjevanje besedil
- komisija za ocenjevanje glasbe

c) Organizator si prevzame stroške za kosilo, večerjo in prenočišče nastopajočih.

Za ansamble veljajo naslednji pogoji:

1. Na festivalu se lahko prijavijo vsi slovenski ansambli, ki gojijo slovensko narodno zabavno glasbo.
2. Skladbi, ki ju bodo izvajali ansambli, morata biti izvirni ter prvič izvedeni na festivalu v Števerjanu.
3. V prijavi morajo biti navedeni naslednji podatki:
Ime, priimek, datum rojstva, sedanje bivališče vodje in članov ansambla. V dvojezičnem vzorcu, ki se prilaga, pa morajo biti navedeni še naslednji podatki: Ime in priimek, kraj rojstva, datum rojstva ter sedanje bivališče članov ansambla. **Podatki morajo biti čitljivi in točni.**

4. Ansambli so dolžni poslati:

- a) notno gradivo v enem izvodu;
- b) besedila pesmi;
- c) izpopolnjeno priloženo tiskovino »prijava«;
- d) fotografijo ansambla;
- e) dvojezično tiskovino;
- f) kratko zgodovino ansambla.

5. Ansambli so dolžni sporočiti organizatorjem vsako spremembo v ansamblu (bivališče, sprememba članov v ansamblu i.p.).

6. Prijave se sprejemajo najkasneje do 31. maja 1986 na sledeči naslov:

S.K.P.D. »F. B. SEDEJ« - Ans. »L. HLEDE«
Trg Svobode, 6
34070 Števerjan - San Floriano del Collio
GORIZIA - ITALIA

—O—

BORIS BOŽIČ RAZSTAVLJAL V TOLMINU

■ nadaljevanje s 7. strani

zanimajo. Pisatelj Marshall Mc Hluan pravi, da smo sedaj v dobi neposrednega, takojšnjega informiranja. Vzameš v roke revijo, časnik in vidiš pred sabo dogajanje po vsem svetu. In dalje, v vsakem sodobnem proizvodu se odražajo sestavine, simboli današnjega sociopolitičnega stanja. Vsak izdelek pa pomeni za porabnika tudi določeno manipulacijo.

Umetnikovo bistvo danes pa je prav v tem, da manipuliranemu človeku prikaže njegovo od-tujenost od resničnosti; da mu pokaže pot v pravo naravnost, v človečnost.

J. Š.

na Stavnedo. Henning se je zavzel, ko jo je zagledal, ker ni bilo dolgo, kar je bila še v porodniški postelji in vreme je bilo neprijetno in deževno. Peljal jo je v zeleno sobo in tam mu je povedala o ponesrečeni špekulaciji in o menicah.

Henning je stresel z glavo in rekel mirno in prizanesljivo, da je gotovo moža napak razumela, imena drugega človeka ni podpisal za menice, to je namreč zločin, prav zares zločin, ki ga zakon kaznuje z ječo.

Ne, ne, moža ni napak razumela; saj ve, da je to zločin, ampak prav zato mora Henning pomagati. Naj le podpisom ne ugovarja, pa bo dobro

ODA, toda potem mora menico plačati in tega ne more; saj je že toliko denarja zabil v Klausenove špekulacije, da to presega njegove moči. Ne more.

Jokala je in prosila.

Ali naj vendar pomisli, da je zaradi Klausena imel že strašne izgube. Kot mu je pripovedovala, da se je podjetje ponesrečilo, mu je bilo res, kot da bi ga kdo udaril v lice; tako presenečen in zmeden je bil. Pri uporabi tega izraza mu je padlo v glavo, da ga je nekoč udarila, če se more tega še spomniti? Ne! ... bilo je nekega dne, ko jo je zbadal s tem, da Bryde — ali se res ne more več spomniti? Da, v ljubki razvnetosti ga je udarila v lice, v tole lice.

Da, ampak ali ne more pomagati?

Bilo je v tej sobi. Ah, to so bili drugi časi, pomembni časi. Misli celo, da je ne-

koč prosil za njeno roko, tako se mu zdi. Recimo, da bi ga vzela, ampak saj je neumno govoriti o tem, ne, Bryde, to je bil lep mož in je moral potem tako žalostno končati, lepi fant!

Da, da, toda ali res ni nobenega izhoda, prav nobenega?

Tisto o menicah, tega naj nikar ne verjame, to ji je Klausen samo tako vtepel v glavo, da bi ga preslepil, da bi mu še malo pomagal. To je zvižaja, Klausen je zvit, zelo lepo, zelo lepo.

Ne, res je tako, kot je povedala. Če se vrne z neugodnim odgovorom, potem mora Klausen zbežati v Ameriko, voz, ki naj bi ga popeljal na železniško postajo v Voer, je bil že pripravljen, ko je šla sem.

Ne, tega si ne bi mislil o Klausenu. To je vendar prostaško lopovstvo! Spraviti v neprimerno moža, ki mu je zopet in zopet pomagal in pomagal. To je pa res precej zlobno! To je grdo, in potem še omadeževati čast svoje žene in nedolžnega otroka. Naj le poslušaj, kaj poreko ljudje! Uboga Agata! Uboga Agata!

Vrgla se mu je pred noge in prosila: »Henning, Henning, imej usmiljenje z nami!«

»Ne in tisočkrat ne, mo je ime mora biti brez madeža, zločincu ne bom pomagal.«

Potem je šla.

Henning je sédel in pisal na policijo v Voeru, naj Klausena zaradi ponarejanja menic pridržijo, če se bo pokazal na postaji. Odposlal je sla na konju s tem pismom.

Zvečer je slišal, da je Klausen odpotoval, naslednji dan pa, da so ga v Voeru pridržali.

Agata je morala leči, ko je prišla domov. Oslabela zaradi pravkar prestane boleznih ni mogla prenesti napora in silne čustvene razburjenosti. Novica, da so Klausena prijeli, jo je strla popolnoma. Bolezen je bila močna mrzlina in čez tri dni je prišlo na Stavnedo poročilo, da je umrla.

Dan pred pogrebom je šel Henning na Hagedstedgaard. Vreme je bilo mračno in megleno, listje je odpadalo v gostih jatah, oster vonj po zemlji je ležal v zraku.

Peljali so ga v sobo, kjer je ležal mrlič; okna so bila zavešana z belimi prtji, pri mrličevem vzglavju je brlelo nekaj sveč. Zrak je bil težak od vonja po rožah na mnogostevilnih vencih in po barvi na krsti.

Postalo je nekako praznično v njem, ko jo je videl v fantastični, beli mrtvaški obleki pred seboj. Čez njen obraz so sprostrli bel prt; pustil ga je. Roke so ji ležale prekrizane čez prsi; nadel so ji bele, volnene rokavice. Vzel je roko, snel rokavico in jo potisnil v svoje nedrje. Potem je zvedavo ogledoval roko, pregibal prste na njej in dihal vanje, kot da jih hoče ogreti. Dolgo je držal njeno roko v svoji, v sobi se je bolj in bolj temnilo, megla tam zunaj se je gostila. Potem se je sklonil čez njen obraz in šepetal: »Zbogom, Agata! Nekaj ti bom povedal, preden se posloviva; tudi jaz se ne kesam za to, kar sem storil!« Spustil je roko in šel.

(Dalje)